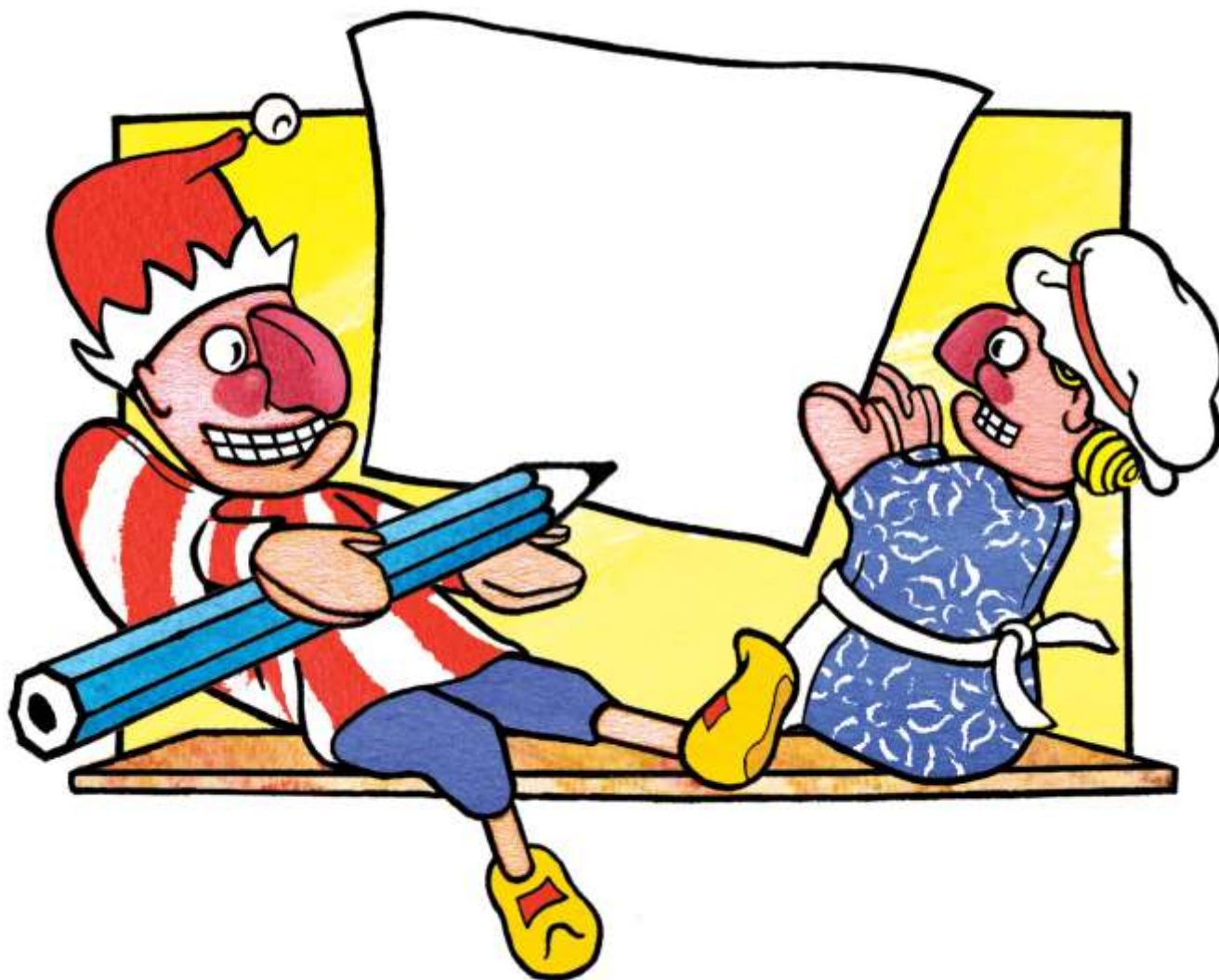

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUISELKRANTKRABBEL DoePAK DuPAK
Nr. 231

Een bericht: felicitaties

Jan Klaassen is de held in het oud-Hollandse volkspoppenspel. Hij heeft een grote rode drankneus en draagt een bont pak. Aan de onderkant van het jasje zijn beentjes genaaid. Aan zijn voeten heeft hij klompen. Op het hoofd draagt hij een puntmuts met aan de top een belletje. Hij is in de tweede helft van de zeventiende eeuw ontstaan. Jan Klaassen is een echte Amsterdamse volksjongen, niet op zijn mondje gevallen en vol humor. Hij is een armoedzaaiër, maar dat schijnt hem niet te deren. Hij is voor niets en niemand bang. **Katrijn** is de wederhelft van **Jan Klaassen**. Op haar hoofd heeft ze een luifelmutsje, ze heeft een gebloemd jurkje aan en ze draagt een schortje. Zij is niet op haar mondje gevallen. Mooi is ze niet. 'Ze heb een neus als een boegspriet en een mondje waar wel vijf mud aardappelen in kenne', aldus Jan. **Trijntje Peterselie** is het koosnaampje dat Jan aan haar gegeven heeft. Het meest geëigende theater voor dit poppenkastechtpaar is de straatpoppenkast, waarbij de speler zich bedient van handpoppen.

Zie ook: **Een handvol (volks)poppentheaterfiguren, -attributen en -technieken nader verklaard**, een educatieve prenten- en tekstenreeks. Illustratie: **Elsje Zwart** (2015). Concept en tekst: Otto van der Mieden (2015). Dit document op internet, zie <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak231.pdf>.

Hyperlinks: klik op de vet gezette woorden. Applaus!

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbels! Een dupak (spreek uit: doepak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupak wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupak wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doodse stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupak razendsnel en met veel tumult. Dupak betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupak hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupak is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupak ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.